जानुभ्यां रथपृष्ठरूपायांभूमौ अगमत् ॥ एवं भूमौपपात चचाल चलितसंज्ञोभूदित्यर्थः ॥११३॥ आस्यैरितिबहुत्वं दशाननत्वात् अस्येतिशेषः ॥ यतोरुधिरंपपातअतो विघूर्णमानइत्यादि ॥११४॥ विसंज्ञः गतचेतनः मूर्छितः स्वविषयग्रहाशक्तश्रोत्रादिकरणग्रामः ॥ नचस्थानमवस्थितिस्थानं समालभत् ज्ञातवान् ॥११५॥ नेदुः संतोषादि तिशेषः ॥ सासुराः ॥ रावणस्यदेववत् असुरेष्वपि क्लेशकरत्वेन तेषामपिवैरित्वात् ॥११६॥ राघवाभ्याशमानयदित्युक्तं ॥ कथमेवंसुमहत्वंलक्ष्मणस्येत्यत्राह ॥ वायुसूनोरि ति ॥सुहृत्त्वेन सखित्वेन परमभक्त्याच लक्ष्मणः शत्रूणामप्रकंप्योपि वायुसूनोर्लघुत्वमगमत् ॥शत्रूणामित्यनेनलक्ष्मणोद्धरणसमये रावणस्यानुचरैःसाहाय्यंकृतमितिगम्यते॥

तेनमुष्टिप्रहारेणरावणोराक्षसेश्वरः॥ जानुभ्यामगमद्भूमौचचालचपपातच ॥ ११३॥ आस्यैश्चनेत्रैःश्रवणैःपपातरुधिरंबहु॥ विघूर्णमानोनिश्चेष्टोरथोपस्थउपाविशत् ॥ ११४ ॥ विसंज्ञोमूर्छितश्चासीन्नचस्थानंसमालभत् ॥ विसंज्ञंरावणंदृष्ट्वासमरेभीमविक्रमं॥ ११५॥ ऋषयोवानराश्चैवनेदुर्देवाश्चसासुराः॥हनूमानथतेजस्वीलक्ष्मणंरावणार्दितं ॥ ११६॥ आनयद्राघवाभ्याशंबाहुभ्यांपरिगृह्यतं॥ वायुसूनोःसुहृत्त्वेनभक्त्यापरमयाचसः॥शत्रूणामप्यकंप्योपिलघुत्वमगमत्कपेः ॥ १७॥ तंसमुत्सृज्यसाशक्तिःसौमित्रिंयुधिनिर्जितं॥ रावणस्यरथेतस्मिन्स्थानंपुनरुपागमत्॥ १८॥ रावणोपिमहातेजाःप्राप्यसंज्ञांमहाहवे॥ आददेनिशितान्बाणान्जग्राहचमहद्धनुः॥ १९॥ आश्वस्तश्चविशल्यश्चलक्ष्मणःशत्रुसूदनः॥ विष्णोर्भागममीमांस्यमात्मानंप्रत्यनुस्मरन् ॥ २०॥

इदंचभक्तमात्रसुमहत्वं भगवतोभगवदवताराणांच स्वभावसिद्धमेवेतिबोध्यं ॥ एवंच रामलक्ष्मणयोरज्ञानशक्तिमत्त्वतात्पर्यतयाभासमानानि वचनानि मानुषवेषनिर्वहण मात्रपराणीतिबोध्यं तदुक्तंभागवते ॥ मर्त्यावतारस्त्विहमर्त्यशिक्षणंरक्षोवधायैवनकेवलंविभोः ॥ कुतोन्यथास्यूरमतःस्वआत्मनःसीताकृतानिव्यसनानीश्वरस्येति ॥ मर्त्यशिक्षणं तत्फलकमित्यर्थः ॥ आत्मनि ईश्वरस्येत्यनेनलाघवगौरवप्राप्त्योरविरोधउक्तः ॥ १७ ॥ तंसमुत्सृज्य ब्रह्मत्वेनध्यानात्तत्समुत्सर्गः ॥ स्थानं स्थितिं ॥ १८ ॥ १९ ॥ पुन र्विष्णोर्भागमात्मानंस्मरन् आश्वस्तः प्राप्ताश्वासेंद्रियग्रामः ॥ विशल्यः निरुक्तसर्वगात्रआसीदितिशेषः ॥ २० ॥